

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA:

ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 Tal.

INSERTY:

1 Sgr. 3 Fen. od wiersza na 1 szerokości
przyjmują się tylko w Ekspedycji.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Genewa, 26 Grudnia. — Przed sądem przysięgłych rozpoczęły się wywody tak instygatoryi jako też obrońców w sprawie obciążonych za udział w niespokojnościach genewskich. Instygator Migi uzasadnił oskarżenie przeciw 9 radykalistom, a między nimi przeciw Fontanelowi i Perriesowi i przeciw independentowi Vettinowskiemu, a pozostawił rozstrzygnięcie przysięgłym co do independenta Kronusa i trzech radykalistów.

Petersburg, 27 Grudnia. — Niemiecka gazeta petersburska powiada w artykule o stosunkach Rosyi do stolicy apostolskiej, że poseł rosyjski Meyendorff dla tego wyjechał z Rzymu i udał się do Florencyi, bo tu się znajduje następca tronu rosyjskiego, a więc dla jego powitania.

Monachium, 27 Grudniu. — Radzca ministeryalny w ministerstwie skarbu pan Pfretzschner został zamianowany ministrem handlu.

Suez, 26 Grudnia. — Parowiec „Hydaspe“ zatonął na cieśninie Rho między Singapore a Battam za Indiami zachodnimi. Ocalono ładunek i osadę z tego statku

Berlin, 28 Grudnia. — Najj. Pan raczył nadać ces. austriackiemu radcy nadwornemu i ministeryalnemu bar. Mensshengerowi order orła czerwonego 2 klasy z gwiazdą; radcy przy sądzie powiatowym k. Oertzen w Landsbergu n. W. order orła czerw. 4 kl.

Berlin, 27 Grudnia. — N. Ztg. pisze o polskim procesie: wczoraj przyjmował minister sprawiedliwości hr. Lippe wiceprezesa kamergerychtu Büchtemana i słuchał jego referatu. Pan Büchteman jak wiadomo kierował ukończonym teraz procesem polskim i w Marcu r. p. przewodniczyć będzie w sprawach pozostałych. Sądzą, że o ten czas stawia się Polacy, na których teraz zapadły wyroki zaoczne, skazujące ich na śmierć.

— Pan Scheel Plessen z przyjaciółmi swymi ułożyli adres do króla pruskiego i cesarza austriackiego w sprawie księstw nadelbiańskich, i przesłali go na ręce prezesów ministerstwa austriackiego i pruskiego z prośbą, aby go doręczyli królowi pruskiemu i cesarzowi austriackiemu. W adresie tym upraszają o zatrzymanie księstw w połączeniu i tym końcem o bezstronne dochodzenie prawne, kto ma najbliższe prawo do sukcesji w księstwach i uwiadomienie o wypadku tego dochodzenia stanów połączonych księstw szlęzwicko holsztyńskich. Jeżeli się z tego dochodzenia okaże, który książę ma najbliższe prawo do sukcesji obu księstw, natenczas tuszą podpisani po sprawiedliwości obu monarchów, że temu księciu zdadzą obaj monarchowie rządy nad obu księstwami. Sądzą, że roszczenia do części tych księstw nie będą uwzględnione, bo tego rodzaju względ rozdzieliłby księstwa, które tylko w jedności mogą być szczęśliwe. Zabezpieczenie tej jedności mogłoby atoli najlepiej nastąpić przez przyłączenie do jednego z wielkich mocarstw a mianowicie do pruskiej monarchii jako najbliższej. Widać z tego, że podpisani na adresie nie uważają kwestyi sukcesyjnej za wystarczającą, tylko głównie interes całości mają na oku, z czem się zgadzają wywody po dziennikach oficjalnych pruskich i austriackich. Uroszczenia do części księstw nie mogą uzasadniać praw do całości niepodzielnej. Najlepszym przeto byłoby rozwiązaniem tej kwestyi, ściśle połączenie tych księstw z monarchią pruską, przy ich wewnętrznej niepodległości. Adres więc głównie zmierza do annexyi, jak adres Arnima, pozostawiając obok możliwe ukonstytuowanie się księstw pod własnym księciem.

— Z brodnickiego powiatu piszą do Elb. Anz. co następuje: w zeszłym tygodniu przybył tu patrol złożony z 40 żołnierzy z Torunia, dla przetrząsania zamieszkań które przedsięwzięła władza bezpieczeństwa po naszym powiecie, aby polskich wynajdywać wychodźców, którzy teraz znów przechodzą granicę i szukają schronienia na terytorium pruskiem. Dopóki Brodnica nie otrzyma stałej załogi pruskiej, dopóty podobne patrole wychodzić będą ku granicy, aby chwycić wychodźców. (Ponieważ zanoszą się w Królestwie na nowy nabór do wojska rosyjskiego i niewiadomo kiedy on nastąpi, przeto rzeczą jest bardzo da prawdy podobną, że ludzie naborowi będą się chronić przed branką, która się równa śmierci),

Królestwo Polskie.

Ostsec Zeitung pisze, że dowódca powstańczy Oksiński, którego w Ozerwcu r. b. ujęto w prowincyi poznańskiej i osadzono w domu poprawy w Kościanie został wypuszczony w zeszłym tygodniu z Kościana i wydalony do Francyi. Do Akwizgranu towarzyszył mu urzędnik policyjny pruski. O ile wiemy, wielu skompromitowanych powstańców ukrywających się w poznańskim a schwytanych, nie zostało w ostatnich czasach przez Prusy wydanych Rosyi, tylko wydano ich poza granicę zachodnią w kierunku Francyi.

Francya.

Paryż, 23 Grudnia. — Następca Mocquarda, Conti, nie obejmuje szefostwa cesarskiego gabinetu, tylko został zamianowany sekretarzem cesarza, a Pietri podsekretarzem, gdy tymczasem pułkownik Favé zatrzymuje departament korespondencji wojskowej, najrozleglejszy ze wszystkich.

— Robotnicy wciąż się zmagają, a lubo płacni są lepiej, niż kiedykolwiek, występują z żadaniami tak przesadzonemi, iż fabrykanci i majstrowie się trwożą. Rząd upatruje w tych koalicjach propagandę polityczną, równie jak w manifestacjach akademickich.

— Lincoln w swem poselstwie zapowiada wojnę z Południem na śmierć, bo chodzi tu o zniesienie zupełne niewoli w Stanach Zjednoczonych, która produkowała wszystko zbyt tanio i przez to bogaciła południowych panów a ubożyła wyzwoloną pracę północy. Nawet cła zaprowadzone na południowe produkty nie mogły zrównoważyć handlu. Materyalne więc, a w szczególności kupieckie interesa główną w tej wojnie odgrywają rolę. Równie Lincoln nie uznaje Maksymiliana I. w Meksyku i mówi o stanie w Meksyku, jako o wojnie domowej.

Ameryka.

Nowy Jork, 10 Grudnia. — Shetman zbobył Millen i jego forpocztę są w odległości 6 mil od Savannah.

Poselstwo prezydenta Lincolna, odczytane na kongresie w Wasyngtonie brzmi w treści jak następuje:

Prezydent oświadcza z góry, że wszelkie usiłowania ugody z Jefferson Davisem do żadnego nie doprowadziłyby rezultatu pomyślnego, ponieważ Davis nie przyjąłby jak tylko odłączenie stanów południowych, na co stany północne nigdy przystać nie mogą. Ludy południa mogą doznać dobrodziejstw pokoju, jeżeli złożą broń i poddadzą się władzy narodowej.

P. Lincoln nie cofa niczego, co powiedziano o niewolnictwie i bynajmniej nie chce modyfikować odezwy o emancypacji. Północ zaprzestanie wojny od chwili, w której ją zaprzestaną ci, co ją wywołali.

Poleca dodatek do konstytucyi, znoszący niewolę w wszech stanach zjednoczonych.

Mówiąc o uznaniu skonfederowanych jako strony wojującej, prezydent tak się wyraża:

Być może, że mocarstwa morskie, gdyby sprawa ta stanowiła kwestyą całkiem nową, nie przyznałyby praw strony wojującej na morzu rokoszanom południa, ponieważ ci nie posiadają ani portów, ani okrętów, ani fabryki statków morskich.

Wiarołomni komisarze ani mniej byli tego roku pilnymi, ani więcej szczęśliwymi jak w latach zeszłych w usiłowaniach swych, aby na mocy swych mandatów zawikłać nas w wojnę z obcymi. Lecz życzenia i postanowienia obcych mocarstw morskich, aby nie usłuchać rad wiarołomnych były równie szczerze i nie mniej jak przez nas brane na seryo.

Następnie mówi p. Lincoln o rezultatach wojny:

Wszystkie pozycje i linie ważne utrzymano; armie nasze posunęły się naprzód; uwalniając okolice, przez które przechodziły, tak iż Missouri, Kentucky i Tennessee, jako też niektóre części innych stanów przyniosły nam dość obfite zbiory.

Jedną z najświetniejszych operacyi tegorocznych jest bezwątpienia odważny pochód Shermana, który przeszło 200 mil krajów zrewolucjonizowanych z wojskami swemi przeszedł. Rezultaty pochodu tego jeszcze nie znane.

W Marylandzie udały się nasze działania jak najzupełniej: kraina ta na zawsze pozyskana dla unii i wolności. Bunt nie ogarnie już tego kraju, bośmy go wypędili ze szczerem. Będzie można usiłować rozdrzeć kraj ten, ale nigdy się to nie uda.

P. Lincoln napomyna o pomyślnym stanie kraju w czasie wojny; ubolewa nad wielką liczbą ofiar, lecz pociesza się tem, że stosunkowo do olbrzymich walk i liczby walczących, liczba ofiar była bardzo małą.

Kraj posiada obfitsze jeszcze obecnie środki, niż kiedykolwiek, i nie tak prędko się one wyczerpią, a raczej nie są do wyczerpięcia. Żądaniem większości jest odbudować i utrzymać władzę narodową, która się nie zmienia i nie zmienia.

Pomiędzy południem a północą zachodzi kwestya prosta, ściśle oznaczona niezłomna. Stanowczo rozwiązać można ją tylko wojną i zwycięstwem. Jeżeli na krok ustąpiemy, zwyciężono nas. Jeżeli zaś ludy południa nie zgadzają się już z swym prezydentem, wtedy on będzie zwyciężonym.

Co dla niego bowiem jest prawdą, nie koniecznie jest nią dla ludów południa. Ludy mogą przyjąć Unię, on jej przyjąć nie może.

Jest wielu w stanach południowych, którzy życzą sobie pokoju i Unii; otóż pokój ten mogą pozyskać, składając broń i poddając się tej władzy narodowej, którą ustanowiła konstytucya, gdyż rząd, chociażby i chciał, nie mógłby dalej prowadzić wojny przeciw nim.

Gdyby pozostały niektóre kwestye do załatwienia, staralibyśmy się rozwiązać je zapomocą środków pokojowych, konferencji i głosowań.

Władza wykonawcza zmniejszyłaby się znacznie z ustaniem wojny, lecz do niej należałoby udzielić rokoszom przebaczenie i zwolnić ich z zarzutu wiarołomstwa i zdrady.

Przed rokiem ofiarowano ogólne przebaczenie wszystkim, wyjąwszy klasy niektóre wskazane, którym jednakże dano do poznania, że mogą otrzymać łaskę specjalną.

Wszystkim zatem otworzono drogę do powrotu, a droga ta otwarta jest dotąd; przecież nastąpić może chwila, w której obowiązek publiczny wymagać będzie zamknięcia tej drogi i przedsięwzięcia środków surowych.

Z powodu grabieży dokonanych na pograniczu Kanady, zawiadomiliśmy W. Brytanię, że po upływie terminu półrocznego stany zjedno-

zione, jeżeli się tego okaże potrzeba, pomnożą swe stacye morskie na jeziorach.

Niespodziewane zawikłania polityczne wszczęły się w portach angielskich i brazylskich, jako też na północnej granicy stanów zjednoczonych; zawikłania te będą zawsze przedmiotem bezustannej baczności i uczucia zgody dla stanów zjednoczonych, jako też dla innych państw interesowanych.

Meksyk nie przestaje być widownią wojny domowej. Nasze stosunki polityczne z państwem tem nie zmieniły się. Stany zjednoczone zatrzymały naprzeciw stronom wojującym stanowisko neutralne.

Prezydent Lincoln poleca kongresowi, aby część papierów długu państwowego, posiadanych przez wierzycieli bona fide, wyjęta została z pod taksy.

Dług państwa wynosił 1 Lipca r. b. 1,700,000,000 dolarów. Przychody komor celnych wynosiły 102,000,000 dolarów; przychód z wewnątrz wynosił 109,000,000 dolarów; pożyczek zaciągnięto w sumie 623,000,000 dolarów. Wydatki roczne dochodzą do sumy 865,000,000 dolarów.

Taką jest osnowa orędzia prezydenta Lincoln. Raport sekretarza finansów przedstawia w bilansie wydatków z r. b. ciekawe cyfry, które podajemy. Wydatki b. r. włącznie z procentami od długu państwowego wynosiły 1,400,000,000 dolarów.

Cła: przychody wewnętrzne i inne źródła przynoszą około 780,000,000 dol. Trzeba będzie zatem pokryć jeszcze około 620,000,000 dol. Ztąd wypływa, że dług państwa powiększy się w r. b. o 482,000,000 dol.; zatem 1 Lipca 1865 r. wynosić będzie 2,223,000,000 dol.

Wydatki przyszłego roku fiskalnego wynosić będą 1,168,000,000 dol.; przychody 396,000,000 dol. Różnica przychodów i wydatków w skarbie wynosi 350,000,000 dol., z pozostawieniem 422,000,000 dol. długu, który trzeba będzie pokryć przez pożyczkę.

P. Fessenden sprzeciwia się pożyczce za granicą, dopóki tylko Amerykanie sami popierać będą pożyczki w kraju. Suma procentu do place-
nia w złocie przez rząd wynosi 56,000,000 dol.

ZAPOZEW PUBLICZNY

W sprawie śledczej naprzeciw Hrabieciu **Janowi Kantemu Kościelcowi Działynskiemu** i współnikom wstawionymi są uchwałami Król. Sądu Kameralnego Senatu oskarżającego dla zbrodni stanu z dni 15. Marca do 25 Maja r. b. w stan oskarżenia:

A. O główną zdradę stanu:

1) Partykuler **Tadeusz Jaraczewski**, 27 lat liczący, z **Lowencle**, powiatu Śremskiego,

2) syn dziedzica **Bolesław Bronikowski**, liczący 25 lat z **Kuschten**, w powiecie Międzyrzeczkim,

3) akademik **Leopold Różycki**, 27 lat liczący, z **Zajączkowa**, powiatu Lubawskiego w Prusach zachodnich, o ile że uznano ich za dostatecznie poszlakowanych:

iz w r. 1863. i po części już w r. 1862. w kraju, względnie także za granicą dopuścili się czynów, za pomocą których bezpośrednio do wykonania przyprowadzonym być miało przedsięwzięcie skierowane ku oderwaniu od obszaru państwa Pruskiego części kraju, w roku 1771. do niegdyś Królestwa Polskiego, teraz do Królestwa Pruskiego należących.

B. O popełnienie czynów przedsięwzięcia głównego-zdradzieckiego przystępem gotowym.

4) Agronom **Władysław Open**, mający lat 36, z **Sędzina**, w powiecie Szamotulskim,

5) dziedzic dóbr szlach. **Jan Arndt**, liczący lat 37, posiedziciel **Dobleszewic** i **Arkuszeza**, w powiatach Mogilnickim i Gnieźnieńskim, o ile że uznanymi są za dostatecznie poszlakowanych:

ze w roku 1863. i po części już w roku 1862. w kraju względnie za granicą popełnili czyny, które przedsięwzięcie głównie zdradzieckie przygotowały.

Ponieważ sprawa celem rozprawy i rozstrzygnięcia przekazana została senatowi wyrokującemu Król. Sądowi kameralnego dla zbrodni stanu, wzywają wymienionym oskarżonym zaś aktu oskarżenia tudzież uchwały względem wstawienia ich w stan oskarżenia, dla tego nie można było oznajmić, że miejsce ich pobytu jest nie wiadomem, uwięzienie ich także skutecznie się nie dało; przeto na wniosek nadprokuratorji wzywa ich się niniejszem publicznie, ażeby się najpóźniej

dnia 2. Marca 1865. z rana o godzinie 11ej

stawili przed Sędzią śledczego p. Radcy Sądu kameralnego **Krügera** w Hausvogtei,

Hausvogtei-Platz Nr. 14. w Berlinie, i wytłumaczyli się z zarzuconego im czynu wzywającego oznaczonego, albowiem w razie przeciwnym takowy uważać się będzie za przyznany i przeciwko nim dalsze wedle praw nastąpi postępowanie na rozprawie głównej, która się rozpocznie dnia 16. Marca 1865. r. z rana o godzinie 9ej i na którą ponowne zapozwanie nie nastąpi.

Nadto

6) Współoskarżonego **Leona Królikowskiego**, dyrektora towarzystwa żeglugi parowej na Wiśle, liczącego lat 51, z Warszawy, który po oznajmieniu aktu oskarżenia tudzież uchwały, w ciągu rozprawy głównej zbiegł ze stacyi dla więźniów w Król. Szaretkach przeznaczonej, nie wypośredkowawszy go napowrót, wzywa się niniejszem publicznie, aby na terminie, celem dalszego postąpienia w sprawie głównej, na dzień 16. Marca 1865. r. z rana o godzinie 9ej wyznaczonym się stawił, w razie bowiem przeciwnym się przyjmie, że do twierdzonych w oskarżeniu faktów się przyznaje, w skutek czego potem trzeba będzie wydać wyrok li według położenia akt.

Berlin, dnia 23. Grudnia 1864.

Król. Sąd kameralny Senat wyroku-jący dla zbrodni stanu.

Sprostowanie.

W obwieszczeniu naszym z dnia 2. b. m. dotyczącem wylosowanych 4 % listów zastawnych zaszyły następujące pomyłki drukarskie:

Nr. 6. Szczepowiec zamiast Szczepowice na 500 Tal.

» 6/2863. zamiast 6/2864. Gwiazdowo na 250 Tal.

» 23/3930. zamast 33/2930 Jabkowo na 100 Tal.

» 22/2721. zamiast 22/5721. Ossowasień średnia na 100 Tal.

» 36. Mnichy powiat Międzyrzecz zamiast Międzychód.

» 69/4385. zamiast 69/7385. Dziewierzewo na 25 Tal.

» 60/4352. zamiast 60/4351 Jarosławiec na 25 Tal.

» 69/7488. Węgry II. Węgierszczyzna zamiast Żydowo pow. Gniezno

» 17. Chwałkowo zamiast Chwałkowo na 100 Tal SJ. 64.

» 191/9101. zamiast 195/9101. Gałowo na 100 Tal.

» 198/9504. zamiast 198/9104. Gałowo na 100 Tal.

» 134/5286. zamiast 134/5296. Czacz na 50 Tal.

» 41/5629. zamiast 41/5639. Klony.

» 36/10127. zamiast 36/10137. Gostyczyn na 25 Tal. BN. 60.

» 89/10160. zamiast 103/6080. Gołaszyn na 25 Tal. BN. 63.

» 78/7485. zamiast 78/7495. Żydowo na 25 Tal. SJ. 61.

kóre się niniejszem prostują.

Poznań, dnia 21. Grudnia 1864.

Dyrekcya Jeneralna Ziemstwa.

Mały, biały, kudłaty piesek, z rodzaju szpiczków zbłąkał się przed koszarami przy św. Wojciechu. Za małym wynagrodzeniem można go odebrać przy Młyńskiej ulicy pod Nr. 21. na pierwszym piętrze.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 28. Grudnia 1864.

Zyto (wępel po 25 szefli) trzyma się. Wy-powiedziano 50 wępli. Na Grudzień 29¹/₁₂ list. 29 pien., na Grudzień Styczeń 1865 29¹/₁₂ list. 29 pien., na Styczeń Luty 29¹/₁₂ list. 29 pien., na Luty Marzec —, na Marzec Kwiecień —, na wiosnę 30¹/₁₂ list. 1/6 pien.

Okowita (beczka 8000 proc. Trallesa) bez zmiany. Wypowiedziano 6000kwart. Na Grudzień 11²³/₂₄ pien. i list., na Styczeń 1865 12 pien. i list., na Luty 12⁵/₂₄ list. 1/6 pien., na Marzec 12⁵/₁₂ list. 3/8 pien., na Kwiecień 12²/₃ list. 7/12 pien., na Maj 12¹¹/₁₂ list. 7/8 pien.

CENY TARGOWE

w mieście Poznaniu.

dnia 28. Grudnia. 1864 r.

	od				do			
	tal.	ogr.	fn.	tal.	ogr.	fn.	tal.	ogr.
Pszonicy pięknej, szefel po 16 garn.	2	—	—	2	2	6		
Pszonicy średniej.	1	22	6	1	25	—		
Pszonicy ordynaryjnej.	1	17	6	1	20	—		
Żyta przedniego, szefel.	1	7	—	1	9	—		
Żyta lepszego.	1	5	—	1	6	—		
Jęczmienia dużego, szefel.	1	5	—	1	9	—		
Jęczmienia małego.	1	—	—	1	5	—		
Owsa, szefel.	—	22	6	—	23	—		
Grochu do gotowania, szefel.	1	22	6	1	23	6		
Grochu na pastwę.	1	16	3	1	17	6		
Rzep zimowy.	—	—	—	—	—	—		
Rzepik zimowy.	—	—	—	—	—	—		
Rzep latowy.	—	—	—	—	—	—		
Rzepik latowy.	—	—	—	—	—	—		
Tatarki, szefel.	—	—	—	—	—	—		
Koniczyna czerwona, cent. 100 fn.	—	—	—	—	—	—		
Koniczyna biała.	—	—	—	—	—	—		
Ziemniaków, szefel.	—	—	—	—	—	—		
Masła, garniec.	2	10	—	2	17	6		
Siana, centnar.	—	—	—	—	—	—		
Słomy, kopa po 100 funt. w. Z. c.	—	—	—	—	—	—		
Oleju rzepiowego, cent. po 100 fn.	—	—	—	—	—	—		

Spirytus.

Beczka 100 kwart 80 % Tralles.

Tal. Sgr. F. do Tal. Sgr. F.
Dnia 27. Grudnia 11 22 6 do 11 27 6
„ 28. „ 11 22 6 „ 11 27 6

Kommissya do ustanowienia ceny spirytusu.